

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-61.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, dne 30. julija 1932.

Štev. 86.

Pred svetovno gospodarsko konferenco

Menda je že znak svetovne gospodarske krize tudi v vedno bolj pogostem sklicavanju mednarodnih konferenc. Zlasti letos jih je bila že cela kopica in ni že meseca, v katerem se ne bi vršila vsaj ena. Rezultat vseh teh konzultacij političnih zdravnikov ob postelji bolnega evropskega gospodarstva pa so tako pičili in tako revni, da je javnost že vnaprej skeptična, ko sliši o napovedi nove mednarodne konference. In dejansko tudi vse te konzultacije niso imele drugega uspeha, ko da so bolniku z velikimi težavami podaljšali življenje, dočim je stanje bolezni ostalo še naprej nad vse kritično. Temperatura še ni padla.

Sedaj se ima na inicijativo velikebritanske vlade vršiti velika svetovna gospodarska konferenca, ki naj utrdi lausanski sporazum in reši vsa druga važna vprašanja. Tako bi imela svetovna gospodarska konferenca rešiti valutno vprašanje, gospodarsko sanacijo vzhodnih in osrednjih evropskih vprašanj, v zvezi s tem tudi omogočiti boljše trgovinske stike med narodi in vrhu tega rešiti še razorožitveno vprašanje in s tem definitivno tudi izbrisati vprašanje reparacij. Torej program, ki po svoji obsežnosti kar preseneča, ki pa prav zato vzbuja v javnosti največjo skepso. Kajti če bi bila vsa ta vprašanja rešena, potem bi bila odpravljena že vsa najbolj bistvena nesoglasja med narodi in mogli bi že govoriti o pričetku dobe odkritosrčnega in iskrenega sodelovanja vseh narodov.

Bati pa se je, da so te lepe sanje še mnogo prezgodnje, ker so nasprotja med narodi še tako velika, da je resničen sporazum skoraj nemogoč. Treba tu spomniti samo na Daljnovzhodni konflikt in njegove posledice. Po washingtonskem dogovoru devetih sil je integriteta Kitajske zadržana, po statutu Društva narodov in Kelloggovega pakta odkrita napadalna vojna nemogoča, kljub temu pa Japonska že izjavlja, da se ne bo ozirala na sklepe mandžurske komisije Društva narodov, če bi ji ti ne bili po volji. Nujna posledica tega pa je, da bi padel dogovor Washingtona, Londona in Tokia o pomorskem oboroževanju, ki je danes dejansko edini uspeh v prizadevanju po doseženju vsaj delnega razoroževanja. Z drugimi besedami se pravi to, da bi bili zopet v dobi splošnega mrzličnega oboroževanja, ker faktično ni treba danes nič drugega, da se le ena država prične intenzivneje oboroževati in takoj bodo sledile njenemu primeru vse druge.

Že samo ta primer dokazuje, da mora biti cilj svetovne gospodarske konference zelo skromen, če hoče doseči vsaj nekaj uspeha. Bilo bi zato čisto desti, če bi mogla svetovna gospodarska konferenca vsaj to, da bi povdarila solidarnost narodov vsaj v nekaterih vprašanjih. Tako na primer je nesporno, da gre smer vsega človeškega razvoja za tem, da se vedno bolj olajša promet med narodi. In v tem pogledu bi mogla ureditev valutnega vprašanja v zvezi z ureditvijo vprašanja med- in povojnih dolgov znatno pripomoči k omiljenju povsod vladajoče gospodarske stiske. Še bolj pozitiven rezultat pa bi dal velik investicijski program za vso Evropo. Nasprotje, ki obstoja med evropskim in sovjetskim svetom, bi moralo Evropo že danes združiti k investicijskemu programu, ki bi bil odgovor na sovjetske pjalietke. Čeprav je nedvomno, da vsi ti petletni načrti sovjetov niti zdaleka ne dosejajo tega, kar bi morali, se more zgoditi v pričo ogromnosti naravnih zakladov Rusije ter naravnost neusahljive množice človeškega materiala, da bo Evropa nakrat od gospodarske sile Rusije tako presenečena, kakor je bila nekoč od Amerike.

Tako finančno, ko strokovno je Evropa popolnoma sposobna, da izvede svojo pjalietko in sicer mnogo bolje, kakor morejo sovjeti svojo. Seveda pa je pogoj, če bodo mogli evropski narodi premagati medsebojno nezaupanje, če bodo v resnici hoteli

vzbuditi med svojimi narodi zavest evropske solidarnosti. Da pa se ta zavest zbudi, bo treba uporabljati tudi malo drugačnih metod, kakor so dosedaj običajne na mednarodnih konferencah. Ne sme se malih narodov kar sistematično potiskati proč od sodelovanja s tem, da se jih postavlja le pred gotova dejstva. Ne more biti evropske solidarnosti, če vidijo narodi, da je ta v korist samo velikim. Pri vsakem kompromisu — in vsako sodelovanje narodov je kompromis — morajo biti žrtve, ki pa jih močni mnogo lažje znosijo, ko slabotni. Zato morajo z žrtvami pričeti velesile in tudi to bo njim v največjo korist.

Kajti nobenega dvoma ni, da bi velik investicijski program silno omilil brezposelnost, če je ne bi sploh odpravil, a od brezposelnosti trpe veliki narodi bolj od malih.

Pa še enega vprašanja bi se morala lotiti svetovna gospodarska konferenca in to je vprašanje trustov. Če hoče priti Evropa do blagostanja, potem se mora otresti diktata raznih trustov in obvarovati konsu-

menta pred prevelikimi izdatki. Je pač tako, da ni nastala sedanja svetovna gospodarska kriza samo vsled trenutnih težkoč, temveč vsled kopice napak, ki so se nakopičile tekom let. V vsakem gospodarstvu, pri vsakem stroju je treba enkrat temeljito preiskati vse dele stroja in jih očistiti. Tako je treba očistiti tudi svetovno gospodarstvo in mu omogočiti lažji pogon s tem, da se nabrana navlaka odstrani.

Svetovna gospodarska konferenca je napovedana in njena potreba je nad vse evidentna. Kljub temu pa ne bo prinesla ne pravega uspeha niti ne opazljivega olajšanja, če ne bo pospravila s starim duhom in starimi metodami. Glavne težave sedanje krize izvirajo na vse zadnje le iz tega, da smo v prehodni dobi, ko se stare napake občutijo v podvojeni meri, v potrojeni pa zadrege, ki nastajajo, ker še nismo prilagojeni novi dobi. V tem pravcu bi se morala vršiti svetovna gospodarska konferenca, da bi pomenila za evropske narode začetek splošnega zboljšanja gospodarskega stanja.

IZVOZ LESA IZ JUGOSLAVIJE ZELO SLAB

V prvih petih mesecih leta 1930 je bilo eksportiranih iz Jugoslavije 56.308 vagonov stavbnega lesa v vrednosti 575,8 milj. Din, v istih mesecih leta 1931 le še 32.835 vagonov v vrednosti 298,4 milj. Din, letos pa samo 23.753 vagonov v vrednosti 180,7 milijonov dinarjev. Nazadovanje v ceni od leta 1930 do leta 1931 je bilo 48 odstotno, od leta 1931 na letos 40 odstotno, od leta 1930 na l. 1932 pa nad 68 odstotno. Izvoz železniških pragov je od 1.473.000 kosov v prvih petih mesecih leta 1931 padel na samo 87.000 kosov v prvih petih letošnjih mesecih, po vrednosti pa od 66.600.000 Din na skromno vsoto 3.400.000 Din ali za 95 odstotkov. Dalje je padel izvoz ekstraktov od 891 vagonov v imenovan dobi leta 1930 na 526 vagonov leta 1931 in dalje na 327 vagonov v prvih petih letošnjih mesecih.

PADANJE AVSTRIJSKEGA EKSPORTA

To padanje je zadobilo v zadnjih tednih posebno ostre oblike. Eksport v Rusijo je sedaj popolnoma prenehal, eksport v Nemčijo, Českoslovaško in Ogrsko je padel na polovico normalnega obsega, eksport v prekomorje se glede cen sicer še nekako izplača, a številnih naročil vsled kreditnega pomanjkanja ni mogoče prevzeti. Samo v eksportu v Poljsko se vidi zboljšanje. Izvoz v Jugoslavijo in Italijo ni tako padel kot izvoz v druge dežele. Tudi eksport v Anglijo in Skandinavijo stalno pada, ker se cene ne morejo držati. Padanje eksporta je označeno posebno jasno s sledečimi številkami: do preteklega leta je bilo razen pri živinski in oblačilni industriji eksportiranih 55 odstotkov vse industrijske produkcije, 45 odstotkov je pa prevzel domači konsum. Čeprav je od tedaj naprej padel tudi domači konsum, se proda vendarle doma sedaj okoli 60 odstotkov industrijske produkcije, dočim prevzame eksport samo 40 odstotkov. Iz tega se da sklepati tudi na splošno padanje industrijske produkcije vobče, ne samo na padec eksporta.

OPOZORILO PRED GOLJUFI

Več naših trgovcev je prosilo naše kr. poslaništvo v Kairu, da jim da informacije o tvrdki Jougo-Import v Aleksandriji, Boulevard Saad Zagloul 38, ker niso mogli priti do poravnave svojih terjatev. Po dobljenih zanesljivih poročilih opozarjamo vse domače tvrdke, da ne sklepajo z gori navedeno tvrdko v Aleksandriji nikakih poslov. Tvrdka nima niti kapitala, niti poslovnih zvez, niti podružnic v Kairu, Beyrutu in Palestini, kakor to baje navedla v svojih dopisih. Tvrdke, ki iščejo zveze s poslovnim krogom v Egiptu, naj pišejo Poslaništvu kr. Jugoslavije v Kairu.

Izplačilo vlog pri Prvi hrvatski štedionici

V smislu § 5 uredbe o zaščiti kmeta se je upravni odbor Prve hrvatske štedionice potrudil, da s prodajo hiš in vrednostnih papirjev zbere čim več denarja za izplačevanje vlog. Ker sedaj poteče rok, v katerem mora banka navesti kvoto za izplačevanje vlog, je izdala Prva hrvatska štedionica to obvestilo:

»Prva hrvatska štedionica v Zagrebu objavlja, da je njeno ravnanje sklenilo v sporazumu z g. komisarjem trgovinskega ministra v smislu člena 3, točke 2. uredbe o izplačevanju vlog in drugih dolgov I. hrv. štedionice z dne 31. aprila 1932, da bo zaenkrat v tromesečju avgust—november izplačevalo vse stare vloge, ki ne presegajo 5000 Din na knjižico, od drugih pa po stanju z dne 23. aprila 20% in sicer začevši z 10-odstotnim izplačilom 1. avgusta in z daljnim 10-odstotnim izplačilom dne 15. septembra. Pri tem izplačilu pa se bodo odtegnila izplačila, ki so bila med tem, to je od 23. aprila do dneva izplačila že izplačana.

Zneski, ki se ne bodo dvignili v tromesečju avgust—november, bodo dne 31. oktobra prenešeni na nov račun, s katerim bo mogel vsak svobodno razpolagati.

ZA POGLOBITEV TRGOVINSKIH STIKOV Z ITALIJO IN LEVANTO

Minister za trgovino in industrijo Ivan Mohorič je dovolil, da se tudi naša država letos prvič udeleži s posebnim, oficijelnim paviljonom letošnjega mednarodnega vzhodnega velesejma (Fiera di Levante), ki se bo vršil od 6. do 21. septembra t. l. v Bariju. Zavod za pospeševanje zun. trgovine je sklenil, da zato posveti septembersko številko svojega glasnika temu velesejmu in naši trgovini z Južno Italijo. Ta številka bo izšla v italijanščini. Kakor znano, je zamenjava blaga med našo državo in južno Italijo zaradi nezadostnega medsebojnega poznavanja zelo slabo razvita. Tudi tisti naši izvozni predmeti, ki pridejo do tržišč južne Italije, se plasirajo po večini le s posredovanjem severnoitalijanskih trgovcev. Zato je potrebno, da se naši izvozniki in naše občinstvo čim bolj seznanijo s tržišči južne Italije in obratno. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine prosi vse zainteresirane tvrdke, ki bi hotele biti zastopane na tem velesejmu, da mu prepuste svoj propagandni material za plasiranje svojih izvoznih predmetov.

Mariborski teden

Velesejem grozdja iz cele Jugoslavije

Maribor, 27. julija.

Kar na svojo odgovornost izdam velik tajnost, da duševni očetje senzacionalne prireditve pod naslovom »Mariborski teden« nameravajo presenetiti širšo javnost z izrednimi specialitetami. To naj bo v poltolažilo tistim vnanjem, ki iz raznih strani sedaj prihajajo v Maribor, pa prav z prav ne opazijo še nič posebnih priprav kakor se je to svojčas opazilo pred razstavami. To pot gre oziroma bo šlo vse bolj po »amerikanskoc«. Zato se tem bolj intenzivno vsepovprek dela na znotraj, kar velja posebno za številne kulturne in športne prireditve.

Za nas je še posebej važno vprašanje ali se je pri celotnem programu mislilo tudi na gospodarske sloje in pa če se name rava vnanjim obiskovalcem tudi iz gospodarskega polja nuditi res kaj posebnega.

Glede prvega smem že sedaj toliko pojasniti, da je zamišljeno več kongresov. L datum se iz raznih (pa ne od Maribora od visnih) razlogov danes še ne more določiti.

Zadevno posebnosti iz gospodarskega polja pa je prvi del že v polnem teku. Trgovina v Mariboru namreč priredi posebno razstavo takozv. **izložbeno tekmo**, kjer na prvi vrsti pridejo v poštev izredni produkti iz mariborskega okrožja — torej domači izdelki odnosno domače blago. Ta izložba naj tvori temelj za že zadnjič opisano **stalno razstavo specialitet**, ki naj se priredi v jesenskem velesejmu v Ljubljani priredi v kolikor mogoče veliko poteznom obsegu. Za to bo treba seveda še večjih priprav. Kot ena najbolj privlačnih točk in ob enem kot otvoritev te stalne razstave je zamišljen (kar naj že sedaj služi kot opozorilo važno za celo državo) To naj bo prva prilika, takorekoč zgodovinski dogodek, ko bo tudi vnanji svet lahko občudoval, kakšno plemenito grozdje in kakšne posebne, marsikomu še neznane vrste grozdja ima naša domovina na razpolago. Razume se, da pridejo v poštev izrečno le res **posebnosti** grozdja, toda to po možnosti iz vsakega kraja, vsaj pa sreza.

Pa o tem bo še dovolj druge prilike za natančnejše pojasnilo.

Že za sedanjo prireditev torej za prav »Mariborski teden« pa je treba rešiti s tem sorodno vprašanje, ali bi ne bilo mogoče da bi se ta teden izpopolnil tudi z **razstavami** in sicer v obliki **sejmov** točasno do zorelega sadja in posebnih sadežev.

To vprašanje je odvisno tudi od ponudnikov, ki naj pa bi bili v prvi vrsti res sadijereji sami ali pa vsaj poklicni trgovci s sadjem, kar bi bilo tem bolj priporočljivo, ker se v tem času itak v Mariboru vrši ustanovni odnosno že prvi občni zbor pred kratkim ustanovljenega udruženja sadnih trgovcev. Letos je treba posebej na računati z možnostjo zelo skromnega izgleda za izvoz s sigurnim uspehom. Na bi bila taka razstava ob priliki »Mariborskega tedna« (ki se v ta namen magar podaljša) letos prvi poskus organizirati do mačji trg ne le s svežim sadjem nego tudi s predelavo v hranilne svrhe. Tu se nudi prilika temeljito obračunati s popolnoma napačno dosedanjim splošno mislijo, češ, da je sadje pravzaprav luksuz le za »boljše ljudi. Pa o tem kaj več ob prihodnji priliki.

BOSANSKE SLIVE SIJAJNO OBRODILE

Kakor poroča »Politika«, se obeta letos v Bosni naravnost rekordno dobra letina sliv. Po dosedanjih računih bo znašal letošnji pridelek okoli 12.000 vagonov suvih sliv in 2000 vagonov suhih češpelj. Letina bo torej tako dobra, kakor je bila onaj leta 1908, ki je bila ena najboljših, kaj jih pomnijo ljudje.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Kako je zlato romalo nazaj v Evropo

Zlato ni nikoli prej dalo toliko povoda govoriti o njem, kakor odkar je izginilo iz našega vsakdanjega prometa. G. Truchy, član Instituta, profesor na Juridiki fakulteti proučuje v listu »L'Information« gibanje zlata in mu sledi od leta 1913 do leta 1915; od tega datuma dalje spreminja položaj svoj videz takole:

Ze od leta 1925 gre Evropa kvišku na nivo, iz katerega je padla in zlato se zopet vrača k njej, kljub političnim in ekonomskim zmešnjavam, ki tukaj še vedno igrajo svojo vlogo.

Leta 1929. je bila zlata zaloga v Evropi cenjena na 4.778 milij. dolarjev, v Združenih državah na 4.284 milij. dolarjev, po ostalem svetu pa na 2.117 milij. dolarjev. Tako je Evropa v tem hipu zopet našla prvo mesto, ona pridruži 42,7% svetovne zaloge, Združene države pa 38,3%. Zaloga zlata v Evropi je edina, ki se je povečala, narasla je za 1.170 milij. dolarjev, skoraj več kot za 32%.

Zaloga Združenih držav, kakor tudi ostalega sveta je za spoznanje upadla. Ker se je vsota denarnih zalog povečala v letih 1925—1929, sledi, da je šla produkcija zlata, prilagojena denarnim potrebam, čisto vsa v Evropo in da je ta razen tega dobila majhen del zlatoga zaklada, ki so si ga poprej pridrževali drugi kontinenti.

Gibanje se je nadaljevalo in se je od leta 1929 povečalo. Meseca januarja leta 1932., so bile cene v Evropi zlate zaloge na 6.296 milij. dolarjev, v Združenih državah na 4.009 milij. dolarjev, kar pomeni za Evropo skoraj 56% svetovne zaloge in približno 36% za Združene države. Evropski položaj se v pogledu važnosti zlatih rezerv še vedno približuje stanju, kakršno je bilo pred svetovno vojno. (Leta 1913 je imela Evropa 63,1% svetovne zaloge.)

Ce pogledamo Evropo v celoti, vidimo, da glede važnosti zlatih rezerv, zopet polagoma zavzema svoje mesto. Toda Evropa ni blok. V državah, katere jo sestavljajo,

so sedaj veliko večje razlike, kakor leta 1913. Porazdelitev zlata ni bila nikdar enaka — enakost se tu seveda razume z ozirom na številčno važnost narodov in njihovo bogastvo — vendar se je ta neenakost zelo povečala.

Ako ob tem primerjamo stanje razmer koncem leta 1927. s stanjem razmer koncem leta 1931., ugotovimo, da so bile v Evropi take države, ki so pri tekmi v kopičenju zlata zgubljale in dobivale. Dve veliki državi, ki sta zgubljali sta Velika Britanija in Nemčija. Proti koncu l. 1927. je Velika Britanija pridržala 7,8% svetovnih rezerv, koncem leta 1931. pa je obdržala od tega le 5,2%. Kar se tiče nemškega deleža, je ta padel od 4,7% na 2%. Države, ki so dobivale so Francija, Nizozemska, Belgija in Švica. Francoski delež je narasel od 10,2% na 24%, nizozemski od 1,6% na 3,1%, delež Belgije od 1% na 3,1%, švicarski pa od 1% na 4%.

Mogoče nekoliko pretiramo, ako trdimo, da ima vsaka država denar, ki ga je vredna; različni pa so vzroki, ki učinkujejo na medsebojno važnost zlatih rezerv in nekateri ne zavise od volje narodov, vsaj neposredno ali direktno ne. Sicer pa so sedanje razlike prevelike, da bi tvorile zdrav ekonomski element. Toda, če stvar natanko premislimo, vidimo, da se steka zlato v države, ki navdajajo narodno in mednarodno javnost z največjim zaupanjem. Štiri države, ki so dobivale, so torej lahko ponosne na stabilni in po pameti pridobljeni tovor, katerega predstavlja njih denarni položaj v razvrstnem svetu.

Ne razpravljajmo o prilastku, ki pač izveni v »štiri države — ki so dobile«, skromno pripomnimo, da se dolar ne pojavlja več, kot skala, h kateri lahko vsak varno zasidra svoje premoženje ne le zato da bi ga ohranil, ampak povečal, in da je zlato po potovanju tja napravilo pot nazaj, da je zopet našla staro Evropo, kjer mogoče ni bilo tako slabo.

OGRSKO LESNO GOSPODARSTVO PROTI UVOZNEMU MONOPOLU

Deželna zveza ogrskih lesnih producentov in lesnih industrijcev je sklenila, da se bo z vsemi sredstvi borila proti osnovanju monopolistične organizacije za import lesa kot proti nekaj odvišnemu in splošnem gospodarstvu škodljivemu. Opravičene zahteve sosednih držav glede dobav za Ogrsko se morejo zadovoljiti v okviru sedanjega dovolitvenega sistema brez monopola. Tudi nameravani sindikat glede domačega prometa z drvmi omenjena zveza odklanja.

PRIDELEK V VARDARSKI BANOVINI

Iz Skoplja poročajo, da bo pridelek v Vardarski banovini letos tako po kvantiteti kot po kvaliteti mnogo boljši kot je bil v preteklih letih. Ves pridelek cenijo zaenkrat na 2.200.000 stotov. Na 1 ha so pridelali 10 meterskih stotov. S pšenico je bilo obdelanih ca 220.000 ha, pridelek bo za ca 170.000 meterskih stotov večji kot je bil lani. Tudi kornuza izobno kaže. Oprij pa letos ne prihaja nič več v poštev. Mak, ki je bil svojčas upanje teh krajev, o čemer smo tudi mi že večkrat pisali, je letos izločen. Vsega skupaj je bilo obdelanih z njim 6000 ha, a nasade je dolga in mrzla zima uničila. Vrhtega se je tudi mednarodni tržni položaj naravnost katastrofalno oblikoval.

Medić-Zankl hladni klej za mi-zarje in slikarje, steklarski kit, lanene tropine ter vse v stroko

HUD UDAREC AMERIŠKI ŽELEZNI INDUSTRIJI

Predsednik angleške zveze za eksport jekla I. Piggot je v sporazumu z ministrom dominionov Thomasom odpotoval pred tremi tedni v Kanado in je v direktnih pogajanjih dosegel izdelavo skupnega delovnega načrta. Nova ureditev naj skoraj popolnoma izloči s kanadskega trga doslej gospodujoči izvoz jekla iz U. S. A. Do akutne poostitve gospodarske krize je znašal izvoz jekla in železa iz U. S. A. v Kanado v letih 1929 in 1930 57 milijonov funtov, dočim je izvozila Anglija v Kanado le za 4 milijone funtov tega blaga. Na drugi strani govori sporazum o dalekosežnem upoštevanju interesov mlade kanadske železne industrije, za koje specialne izdelke naj se dobi na angleškem trgu možnost prodaje.

GOSPODARSKI POLOŽAJ FRANCIE

Državni francoski podtajnik Patenotre je pri otvoritvi sejma v Nemčiji razvil podoben gospodarskega položaja Francije. Številno podpiranih brezposelnih se giblje v Franciji stalno okoli 260.000. Notranja francoska trgovska aktiviteta se v tekočem letu v razmerju do let 1928—1931 ni poslabšala za več kot za 20 odstotkov. Samo donos prometnega davka je padel za 30 odstotkov. Konsumna industrija ne kaže nobene nove depresije in se njen položaj pričinja stabilizirati. Tekstilije zaznamujejo celo majhno zboljšanje.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4—6. — Šelenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Nova preferenčna pogajanja Avstrije

potrebo, da se olajša poslovanje z inozemem Ogrsko bo zopet rodila misel glede sklepanja preferenčnih pogodb. Avstrijska industrija poudarja, da bodo bližnje trgovsko-politične pogodbe vseskozi sklenjene v smislu preferenc. Poljaki so že za to, in podobna pogajanja se bodo pričela z Jugoslavijo in Rumunijo. Avstrijska stremjenja v Poljski so imela že zelo ugodne zaključke. Z osnovanjem posebnega avstrijsko-poljskega odbora se je pričela v Poljski močna propaganda za avstrijsko blago in uspeh je bil ta, da se je kljub gospodarski krizi avstrijski uvoz v Poljsko letos več kot podvojil. V vseh državah, s katerimi bo Avstrija sklepala preferenčne pogodbe, bo ubrala isto pot, in obstoji zato upanje, da bi se dala prodaja avstrijskega industrijskega blaga forcirati. Da je to potrebno, se vidi iz razmerja, v katerem je padel izvoz v primeri z domačo prodajo. V prejšnjih letih so prodali doma v Avstriji okoli 45 odstotkov avstrijskih izdelkov, 55 odstotkov so pa eksportirali. Od pričetka tekočega leta se je razmerje spremenilo v 60 odstotkov za dom in le 40 odstotkov za eksport, v zadnjih mesecih celo 65 proti 35. Razmeroma zadovoljiv je le še eksport v Italijo, Poljsko in prekomorje, a tudi tam so cene neugodne in se mora prodajati avstrijsko blago večkrat z lastno nabavno ceno ali celo z zgubo.

Ruska trgovina in rusko zadolženje

Opetovano se sliši mnenje, da takozvani »ruski dumping« ni toliko posledica politične akcije kot prisilni izraz dejstev, ki najbrž tudi ruski vladi ni všeč. Objava številke ruske zunanje trgovine in nemške oziroma ameriške cenitve inozemskega zadolženja Rusije to mnenje precej opravičuje. Izvoz Rusije je znašal v preteklem letu 811,2 milijonov rubljev proti 923,7 milijonom v letu 1929, uvoz je pa v isti dobi narasel od 880,6 na 1150 milijonov. Aktivnost trgovske bilance v višini 33,1 milijonov rubljev se je spremenila v pasivnost 338,8 milijonov. Zadolženje Rusije v inozemstvu se ceni na 422 do 442 milijonov dolarjev, od česar odpade po stanju od 1. maja t. l. večji del na Nemčijo, in sicer 1200 milijonov mark. Dolg Angliji je izkazan s ca 12.500.000 funti, dolg Ameriki s 40 do 50 milijoni dolarjev. Te številke nam kažejo z vsjo jasnostjo, v kakšno odvisnost od zahodnega kapitala je zašla komunistična Rusija, da je mogla izgraditi svojo industrijo. Naraslanje dolga ob istočasnem naraslanju pasivnosti v trgovski bilanci vodi brez dvoma do razvoja, da bodo morale kredite dovoljujoče zahodne države kreditne pogoje Rusiji bistveno olajšati.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se ne vrši v torek, dne 2. avgusta 1932, ampak šele v torek, dne 9. avgusta 1932 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritličje, levo.

Razstave in sejmi

Velesejem v Pragi. Jesenska prireditel mednarodnega vzorčnega velesejma v Pragi se bo vršila od 4. do 11. septembra 1932.

*

Prva razstava jugoslovanskih fotografij v Ljubljani, ki jo priredi Fotoklub Ljubljana v okviru jesenskega velesejma z otvoritvijo 3. sept. t. l. obeta postati ena največjih privlačnosti med dosedanjimi velesejmskimi prireditvami. Obiskovalci ljubljanskega velesejma bodo imeli prvič priliko videti zbrano delo najboljših fotoamaterjev in poklicnih fotografov iz vse države, ki jih je Fotoklub Ljubljana k sodelovanju že povabil in jih še vabi na to svojo elitno, v najširšem obsegu zamišljeno prireditev.

Jugoslovanska fotografija je doživela v zadnjih letih nepričakovano velik razvoj in njene dosedanje razstave v posameznih krajih naše države so dokazale, da ta razmah ni samo kvantitativen, temveč tudi kvalitativen. Zadnji dve leti ni bilo prilike, da se pokaže pred široko javnostjo, zato je tembolj hvalevredno prizadevanje ljubljanskega fotokluba, da pokaže porast njene vrednosti v zadnjih dveh letih, v katerih je osobito naše fotoamaterstvo doživelo še prav posebno krepak razmah. Poleg tega pa bo vršila ta razstava še drugo, v sedanjih okoliščinah zelo važno nalogo, da utrdi še z eno vezjo ujedinjenje vseh duševnih in kulturnih sil jugoslovanskega naroda.

Dolžnost vse jugoslovanske javnosti, osobito pa fotoamaterjev in poklicnih fotografov pa je, da po najboljših močeh podprejo to prizadevanje ljubljanskega Fotokluba, in sicer po eni strani s obiskom razstave, po drugi pa z veliko aktivno udeležbo na tej razstavi, ker le na ta način bo mogla razstava dokazati tudi inozemskim obiskovalcem, ki vsako leto v velikem številu posejajo velesejmske prireditve v Ljubljani, da je jugoslovanska fotografija po vrednosti del in po številu tvorcev povsem enakovredna fotografski umetnosti drugih narodov.

»SAOBRAČAJNI PREGLED«

Izšel je 7. zvezek tega časopisa za študij prometnogospodarskih problemov (3. letnik, 10. julija). Od bolj splošnih prispevkov omenimo: »Prometno ministrstvo za pospeševanje poljedelstva«, »Kriza v pomorski plovbi in izdatki naše pomorske plovbe za ladijsko osobje«, »Francoske kazni na ladjah«, »Nacionalizacija zasebnih železniških družb v Franciji«; dalje gospodarske novice itd.

Po svetu

»Silke«, tovarna nogavic v Zagrebu, izkazuje ob glavnici 1.500.000 Din za preteklo leto 120.000 Din čistega dobička.

Avstrijske žage so po poročilu dunajske »Börse« porabile petnajstdnevno podaljšanje trgovske pogodbe med Avstrijo in Ogrsko za hitro odposiljatev še ne izčrpanih lesnih kontingentov. Zlasti veliko je bilo odposlanega jelovega rezanega materiala. Dobavitelji so v prvi vrsti žage iz Gornje Avstrije in iz Štajerske.

Prvo tovarno klobukov v Banjaluki, Dörr i. dr., so otvorili te dni. Še v tekočem letu jo bodo znatno razširili.

Konkurzov v Jugoslaviji je bilo v juniju 64 (lani 38), prisilnih poravnav izven konkurza 105 (56).

Glede lesnega uvoznega monopola v Ogrski beremo, da pridejo kot importirke v poštev le one dežele, ki odjemajo Ogrski žito. Torej Jugoslavija?

Škoda rje pri pšenici ceni uprava Donavske banovine za svoje območje doslej na 80 milijonov Din.

Grški moratorij jugoslovanski lesni industriji zelo škoduje; grški importirji morajo urediti svoje obveznosti v teku petih let, s tem da plačajo vsakih šest mesecev po 10 odstotkov; a še ta način plačevanja je zvezan z raznovrstnimi izrednimi težkočami.

Pšenični pridelek Avstralije je končno veljavno določen z 51.430.000 met. stoti; tam je žetev za približno pol leta prej kot pri nas.

Monopolni dohodki Jugoslavije so v mesecih april in maj znesli 306.100.000 Din proti 376.600.000 Din v isti lanskoli dobi.

Hranilnici v Somboru in Smederevu bosta ostali ter bosta spremenjeni v okrožni hranilnici; pisali smo, da so ju hoteli vsled nove banovinske hranilnice v Novem Sadu sploh razpustiti, a so ju sedaj na ugovor Sombora pustili še nadalje.

Okrožni urad za Zavarovanje delavcev v Sarajevu je zaključil preteklo leto s primanjkljajem 2.450.000 Din. Delodajalci dolgujejo uradu 10.100.000 Din.

Zunanja trgovina Češkoslovaške je v prvem letošnjem polletju v primeri z isto lanko dobo zelo nazadovala; izvoz je padel od 6384 milijonov Kč na 3731 milijonov, uvoz od 5546 milijonov nad 3956 milijonov Kč, skupna trgovina od 11.930 milijonov na 7687 milijonov Kč; v odstotkih izvoz za 72 odstotkov, uvoz za 40, skupna trgovina za 55 odstotkov, torej več kot za polovico.

Tudi Holandija je pričela varčevati. Pričakovani deficit za leto 1933 v znesku 108 goldinarjev hočejo poravnati z znižanjem uradniških plač, z dalekosežno omejitvijo investicij itd.

Za nemške mline smo omenili 97-odstotno prisilno mletje domače pšenice. Pridenemo, da pa smejo oni mlinci, ki vskladščijo nekaj od predpisanih 230.000 ton, kupiti 30 odstotkov inozemske pšenice, pri čemer je dovoljena tudi kompenzacijska pot.

Svetovna gospodarska konferenca bo razdeljena najbrž v dva dela: sredi oktobra v Londonu vrednostna konferenca, ki naj bo podlaga gospodarske reorganizacije Evrope in sveta vobče, sredi novembra pa v Ženevi prava gospodarska konferenca.

Posejani svet v Rusiji je znašal 1. julija t. l. 97 milijonov ha, to je 95 odstotkov načrta. Od vsega obdelanega prostora pripada 80 odstotkov državi in kolektivnim gospodarstvom.

I. G. Farben poročajo v pregledu čez drugo letošnje četrtletje o nadaljnjem padanju prodaje: doma vsled nesigurnih razmer in iz tega izvirajoče rezerviranosti, v eksportu vsled naraščajočih izvoznih ovir.

Delniške emisije se v Ameriki ne dajo več prodati, kar nam kaže sledeči pregled: prvo polletje 1929 1731 milj. dol., ista doba 1930 padec na 582,5, naslednje leto samo še 94,3, letošnje prvo polletje pa 3,3 milj. dol.

Tudi ameriške efektne emisije vobče padajo: prvi semester 1930 še 4100 milijonov dolarjev, naslednje leto 1700, letos pa 700 milijonov.

Kompenzacijska pogajanja med Rusijo in Švico v Bernu so se razbila, ker se niso mogli sporazumeti glede plačilnih pogojev. Zlasti švicarska strojna industrija bi bila dobila večja naročila.

Na progi Dunaj—Semmering bodo vstavljeni v promet tračniški avtobusi, s čimer bo vožnja čas znatno skrajšana.

Še vedno govorice

Že na anketi, ki jo je pred meseci priredila naša Zbornica za TOI, so zastopniki vsega našega gospodarstva z vsem povdarnostjo opozorili na silno gospodarsko škodo, ki jo povzročajo razne govorice ter izmišljene vesti. Po pravici bi človek pričakoval, da bo to soglasno opozorilo naših prvih gospodarskih mož enkrat za vselej onemogočilo nastajanje samo razburjanju ljudstva služečih govoric, zlasti še, ko je bilo izrečeno to opozorilo od ljudi, ki so nekoč pripadali prav vsem bivšim strankam, kolikor smo jih nekoč sploh imeli. Toda niti ta enodušnost ni pomagala in govorice so sicer nekaj pojenjale, a kmalu zopet oživele in ponekod celo narasle. In tako smo doživeli, da je morala banska uprava prav pred kratkim s kazenskimi sankcijami zagroziti vsem, ki se ne bi hoteli spoznati, kako silno škodujejo ne samo državi in celoti, temveč tudi sebi, ko razširjajo neresnične in hujskajoče vesti.

Težke posledice razširjanja takih hujskajočih vesti, ki nimajo prav nobene stvarne podlage, čutimo danes prav vsi na lastni koži. Ne čutijo jih samo bančni zavodi in naše hranilnice, krvavo jih čuti sleherni gospodar, delavec in nameščenelec. Take govorice ubijajo ugled države in kredit slehernega, ubijajo zaupanje in onemogočajo vsako delo, vsak podvig.

Nehote se nam pri tem vsiljuje vprašanje:

Ali si je sploh mogoče misliti, da kdo razširja slabe vesti o lastnem denarju, da bi ubijal lastni kredit? Dinar je vendar denar nas vseh in če pade njegov tečaj, tedaj bomo udarjeni vsi, tisti, ki so pristaši vladne skupine prav tako, ko tisti, ki so pristaši opozicijske skupine. Nič drugače ni, če pade zaupanje ljudstva v naše denarne zavode. Ne bo se potem zgodilo, da bi ljudstvo dvigalo denar samo pri enih denarnih zavodih, temveč dvigalo ga bo pri vseh, ker se bo govorilo, da je denar pri vseh denarnih zavodih v nevarnosti, ne pa samo pri nekaterih. In dejansko se je to tudi zgodilo in le nezaželjeno zadoščenje uvidenih ljudi je bilo, ko so videli, kako so nekateri razširjevalci neresničnih govoric na lastni koži občutili to

govorico. Je v resnici že znak naše zaostalosti, da se sploh morejo širiti nevarne govorice, ki so škodljive za ves narod.

V resnici moramo reči, da so te govorice odkrile našo silno kulturno zaostalost, kajti nekatere govorice so bile milorečeno tako neumne in tako nezmislne, da je že kar neverjetno, da bi jim sploh kdo mogel nasesti. In vendar ni bilo tako nezmislne govorice, katerim ljudje ne bi verjeli, kakor da bi prav mi hoteli dokazati resničnost onega neveselega izreka, da je neumnost ljudi brezmejna. Kar ponizuje je za človeka, če pomisli, v kakšne neumnosti verujejo njegovi soobrati in če bi ljudje le malo dali na sebe, bi več ko polovica govoric morala vsled svoje očitne brezvednosti takoj prenehati.

Dosti vseh teh govoric pa je nastalo tudi iz one grde navade, da morajo ljudje vedno nekaj govoriti. Klepetulje pač niso samo ženskega spola, temveč tudi v hlačah je teh klepetulj zelo dosti.

Ne samo v gospodarsko škodo so nam vsi te prazne govorice, temveč tudi v sramoto, ker nas postavljajo na prav nizko kulturno stopnjo. Zato pa je tudi čas, da se vse te govorice neha in da prevladni ljudje tako odločno nastopijo proti vsem, ki bi širili te govorice, da jim bo enkrat za vselej prešlo veselje do vloge babjih klepetulj.

Smo v dobi, ko se pripravlja nova grupacija sil v Evropi, smo v času, ko se pričena nova ureditev Evrope. Vsak narod mora v tej dobi vreči na tehtnico vse svoje sile, ker drugače bo pri novi ureditvi postavljen ob stran in proti njegovim interesom bo odločen novi razvoj Evrope. Že samo vsled tega zunanega razloga nam je složno delo potrebno, že samo vsled ozira na druge narode mora tudi pri nas zavladati medsebojno zaupanje. Z govoricami pa se hoče baš to medsebojno zaupanje izpodkopati in v tem je tudi ona največja škoda govoric. In zato z vsemi temi govoricami čez krv, ker vse drugo moremo položiti na tehtnico svojih sil, samo govorice ne, ker te so docela brez cene in dostikrat le znak skrajne ignorance ali pa zlobe.

UVOZ IN IZVOZ PREMOGA IN ŽELEZA V AVSTRIJI

Mineralnih gorivnih snovi je vpeljala Avstrija v prvih petih letošnjih mesecih 14.44 mil. met. stotov proti 17.81 mil. v isti lanskoli dobi. Uvoz železne rude je naveden s 139.870 stoti (lani 194.000) uvoz petroleja s 738.000 stoti (892.000). Uvoz železnine kaže letos s 152.000 met. stoti zelo močno znižanje napram lanskim 287.000 stotom, a tudi izvoz je močno padel, od 328.000 na 195.000 stotov. Sigastega magnezita so izvozili 47.650 stotov proti 85.200 stotom v prvih petih lanskoli mesecih, kavstično žganega magnezita 59.000 met. stotov proti 76.250, itd. Povsod padec.

Albert Špeletič sobno slikarstvo
Ljubljana, Emonska cesta št. 25.

ŠVICA OMEJUJE UVOZ

Iz Berna beremo: Import več vrst konsumnega blaga v Švico (sladkor, premog, petrolej, bencin, strojna olja, koruza in žito) je v zadnjem času v toliko poostren, da se trgovini vzame pravica prostega nakupa. Ti predmeti se smejo v bodoče nakupovati le v onih deželah, ki so pripravljene za protiuslugo kupovati po možnosti švicarsko blago. Omejitve se še kar nič ne ustavi, temveč korakajo obratno krepko naprej.

ZAČASEN SPORAZUM V INDUSTRIJI DUŠIKA

Oficielno se je objavilo sledeče: »Nekaj časa vršča se pogajanja v Londonu med zastopniki evropske in čiliske industrije soli, ki so zaključena. Posrečila se je dosega enotnosti o temeljnih sporazuma.« Čeprav se sporazum označa le kot začasen, pomeni vendarle izreden uspeh, ne le glede mednarodne solidarnosti, temveč tudi glede pogajalne taktike evropskih držav. Še v zadnjem času je skušal Chile z grožnjami o dumpingu ustrahovati evropske producente, s čimer je postal uspeh pogajanj zelo dvomljiv. Čeprav se zaenkrat še ne ve, na kakšni podlagi se je dosegel sporazum s Chile, se mora vendar reči, da so evropski producenti s svojo močnejšo finančno pozicijo prodrli s svojimi predlogi proti čiliskemu trustu, nahajajočemu se v velikih stiskah. Gotovo je, da je zopet zmagalo načelo, ki se je že prej obneslo, da ostane domači trg pridržan domači produkciji. Preko tega obstoji brez dvoma tudi obvezna določitev eksportnih kvot.

ČEŠKOSLOVAŠKI IZVOZ IN UVOZ PADATA

V prvem tromesečju je znašal češkoslovaški izvoz 3731 milijonov kron napram 6384 milj. kron v istem času lani, kar pomeni zmanjšanje izvoza za 41.5%. Padela je tudi uvoz in sicer od 5547 milijonov na 3956 milj. kron ali za 28.6%.

AVSTRIJSKA ŽETEV

Po poročilih avstrijske vlade bo letošnja žetev dobra. Pridelek pšenice cenijo na 51.430 stotov.

KAKO KAZE NEMSKA ŽETEV

Po nemških poročilih bo dala nemška žetev te rezultate: ozimna rž 17.9 milijonov kvintalov (proti 15.4 lanskega leta), spomladna rž 14 milijonov stotov (12.2) ozimna pšenica 22 (19.5), spomladna 21.4 (19.9), ozimen ječmen 23.7 (22.3), novi 19.6 (18.8), oves pa 28.5 milijonov stotov kakor lani. Nemška žetev bo torej letos nekoliko boljša od lanske.

BOGAT IZDELEK V GRČIJI?

Dopisnik agenture Havas je izvedel v grškem poljedelskem ministrstvu, da bo dosegel žitni pridelek v Grčiji letos 550.000 do 570.000 ton, kar bi bil izreden rekord; kajti letna povprečnost zadnjih desetih let je izračunana z 290.356 tonami in dosedanj maksimum (leta 1928) je dal 356.129 ton. Tudi pri drugih poljskih sadežih se pričakuje razmeroma enako velika pomnožitev prideleka.

MADJARSKA ŽETEV

Po uradnih obvestilih se računa, da bo znašala letošnja žetev žita 15.800.000 stotov napram 19.700.000 stotov v lanskem letu. Rži pa bo več ko lani, namreč 7.200.000 proti lanskim 5.500.000. Pridelek ječmena cenijo na 5.800.000 (lani 5.600.000) in ovsa na 2.400.000 napram lanskim 1.900.000.

UVOZNI MONOPOLI V TURČIJI

Turški parlament je dal vladi dovoljenje za uvedbo importnih monopolov za sladkor, kavo in čaj. Monopoli se bodo vršili na ta način, da bodo v bodoče dobili le oni importerji uvozno dovoljenje, ki bodo mogli dokazati, da je bilo za protivednost eksportirano turško blago. Dosedanje visoke carine ostanejo še nadalje v veljavi. Zopet primer, kako si mednarodno gospodarstvo dela težkoče.

EVROPSKI HMELJ

Srednjeevropski hmeljarski urad ceni s hmeljem obdelano ploskev v Evropi na 24.119 hektarov, kar je 54 odstotkov manj kot leta 1929, ko je znašal kulturni areal hmelja 52.908 hektarov. Največja je omejitev v Bački z 92 odstotki, najmanjša v čsl. okraju Tršice z 21 odstotki. Omejitve v Češkoslovaški je s 46 odstotki relativno približno ista kot v Nemčiji s 47 odstotki. Največjo omejitev v Češkoslovaški izkazuje hmeljarski okraj Douba s 64 odstotki.

Ivan Perdan
nasledniki
Ljubljana

Veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga nudi po nižji dnevni ceni: kavo, riž, najfinejše namizno olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo špecerijsko blago. — Postrežba točna in solidna

ZUNANJA TRGOVINA NEMČIJE

V juniju je uvoz v Nemčijo narasel od 351 na 364 milijonov mark, izvoz iz Nemčije pa od 446.9 na 454.1 milj. mark. Bilanca je aktivna. V vseh prvih letošnjih mesecih je padel izvoz v primeri z isto lanskoli dobo za 37% na 2989 milj. mark, uvoz pa relativno približno ravno toliko na 2387 milj. mark. Bilanca je bila torej s ca 600 milj. aktivna. Pri tem pa opozarjajo, da so izvozne cene od pričetka leta do konca junija padle za 15.1 odstotkov, uvozne pa za 26.3 odstotkov.

HOTEL »METROPOL«

(Miklič), Ljubljana, vis-a-vis gl. kolodvora.

Telefon 27-37.

Izvrstna restavracija in kavarna. — Na razpolago velike, snažne sobe, zmerne cene, solidna postrežba.

Priporoča se F. MIKLIČ.

MEDNARODNI BORZNI INDEKS — STREZNENJE PO LAUSANNE

Navzgorino gibanje, ki ga je povzročila konferenca v Laussane, ni dolgo trajalo. Skoraj na vseh borzah je nastopila v tednu od 9. do 16. julija reakcija. Negotovitost v svetovnem gospodarstvu traja naprej, pa so mislili, da je vsaj deloma že odstranjena. Od spodaj navedenih enajstih borz jih je izšlo iz imenovanega tedna sedem s padci tečajev; na treh od ostalih štirih borz je bilo zboljšanje le skromno, samo v Newyorku je bila okrepitev precejšnja. Iz delniških indeksov enajstih mednarodnih efektivnih trgov izračunjeni mednarodni borzni indeks je padel od 34.8 na 34.5, pri čemer je indeks od konca leta 1927 enak 100. Podamo običajni seznam: Konec 1927 = 100.

	Začet. 1929	9. 7. 1932	16. 7. 1932
Berlin	113.6	21.4	20.1
London	102.6	39.7	38.1
Pariz	156.8	58.2	58.6
Bruselj	133.8	25.5	25.5
Amsterdam	104.5	24.7	24.7
Stockholm	109.5	9.2	9.2
Zürich	101.0	39.1	39.1
Dunaj	91.4	34.1	34.1
Praga	108.3	52.4	52.7
Milan	124.0	51.8	50.3
Newyork	137.3	24.0	26.7

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

PADANJE ŽELEZNE INDUSTRIJE V U. S. A.

Produkcija sirovega železa v U. S. A. je dosegla v letošnjem juniju 628.000 ton proti 784.000 tonam v maju in 1.639.000 tonam v lanskem juniju, je padla torej od lani na letos za dobrih 60 odstotkov. Plavži obratovali v letošnjem juniju le še s 15 odstotki kapacitete, in jih je bilo na koncu junija le še 46 v obratu proti 56 v pričetku leta, 95 v pričetku leta 1931, 185 v aprilu 1930 in proti rekordni številki 352 v mesečni povprečnosti leta 1918; od tedaj do letos znaša padec celih 87 odstotkov!

RAZMAH SVETOVNEGA GOSPODARSTVA

Sir W. Layton piše o zaključkih konference v Laussane med drugim sledeče: »Dogovor v Laussane je mejnik v zgodovini Evrope. Rešitev reparacijskega vprašanja pa ne bo dovedla neposredno do zopetnega oživljenja mednarodne trgovine. Preden bo ta zopet prišla v tek, bi bilo treba rešiti carinska in vrednotna vprašanja, za kar so po dobrem uspehu v Laussane dani pač vsi izgledi.«

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Dr. Pirčeva
sladna kava

Gospodje trgovci! Ponudite Dr. Pirčevo sladno kavo Vašim odjemalcem.

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

IZVOZNA INDUSTRIJA FRANCIJE
V TEŽKOČAH

Francoski izvoz je padel v mesecih januar—maj t. l. za 38 odstotkov napram istim lanskim mesecem na 8500 milijonov frankov, uvoz pa za 35 odstotkov na 12.700 milijonov. Francoska izvozna industrija je vsled tega padanja zelo vznemirjena, in je Association Française d'Expansion Economique naslovila na vlado vlogo, v kateri se opisuje položaj izvozne industrije kot skrajno nevaren. »Odpornost izvoznih industrij je izčrpana, nahajajo se v smrtni nevarnosti.« Zahteva se sprememba dosežanjanje carinske politike in postopno znižanje carin v svrhu pospeševanja mednarodne blagovne izmenjave. Pod vodstvom Lyonske svile in volnene industrije so ustanovili poleg tega Union Française des Industries Exportatrices, ki zahteva znižanje carinskih zidov in osnovevanje prostega režima v blagovni izmenjavi potom neposrednih pogajanj med francoskimi in inozemskimi industrijami. — Svetla točka v temi carinskih omejitev je izjava francoskega trgovskega ministra Duranda, ki smo jo že omenili in ki pravi, da je minister za tretje letošnje četrtletje (julij—september) večino importnih kontingentov zvišal za 10 do 35 odstotkov, da »pripravi napredujoči povratek večje prostosti v mednarodni blagovni izmenjavi«.

PRISILNA ORGANIZACIJA LESNIH INDUSTRIJCEV V SAVSKI BANOVINI.

V sredo se je vršila v Zagrebu redna letna skupščina Saveza industrijcev in trgovcev gozdnih proizvodov v kraljevini Jugoslaviji, na kateri je predsednik g. Albert Deutsch-Maceljski obširno poročal o sedanjem težkem stanju lesne industrije. Po uvodnem poročilu je izjavil, da je lesna industrija sklenila nadalje sama zastopati svoje interese. V tem pogledu je dosežen sporazum z Udruženjem domače sumške industrije Savske in Dravske banovine na Sušaku. Takoj nato se je vršila izredna glavna skupščina, ki je bila pomembna zaradi tega, ker je bilo sklenjeno, da se Savez združi z Udruženjem domače sumške industrije Savske in Dravske banovine na Sušaku in pretvori na podlagi novega obrtnega zakona v prisilno Udruženje lesnih industrijcev za Savsko banovino. Naravno je, da bodo morali pri tej reorganizaciji iz suškega združenja izpasti vsi člani iz Dravske banovine.

Ljubljanska borza

Tečaj 29. julija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2269.60	2280.96
Berlin 100 M	1338.09	1348.89
Bruselj 100 belg	782.67	786.61
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1097.35	1102.85
London 1 funt	197.87	199.47
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5626.63	5654.89
Pariz 100 fr.	220.86	221.98
Praga 100 kron	166.89	167.76
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 litr	286.58	288.98

TURŠKI TOBAK

Turškega tobaka je bilo eksportiranega leta 1930 za 43 milijonov turških funtov, lani pa samo še za 28.800.000. Najboljši odjemalci so od zgoraj navzdol Italija, U. S. A., Češkoslovaška, Holandija, Nemčija, Egipt in Avstrija, med 9 in 1.2 milj. funtov. Druge države so vsaka daleč pod 1 milj. funtov. Tudi Jugoslavija kupuje nekatere vrste turškega tobaka; leta 1930 smo ga uvozili za 64.087 funtov, lani pa za 59.649 funtov.

Povodom 20-letnice

obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

IVAN PAKIZ

LJUBLJANA, Pred Škofljo 15

ZDRAVSTVENI PREDPISI ZA MLATEV

Banovinski urad Dunavske banovine je izdal stroge odredbe glede mlative. Vsaka mlatilnica mora biti opremljena z rešilno omarico, v kateri so obveze, jodova tinktura in injekcijski material. Rešilno omarico morajo pred pričetkom mlative pregledati občinski funkcionarji. Lastniki mlatilnic, ki predpisov ne bi upoštevali, bodo strogo kaznovani.

KRIZA SISTEMA

Urednik Hejda (»České Slovo«) je govoril o vzrokih sedanje gospodarske krize. Pravi, da gre za strukturno krizo gospodarskega sistema. Liberalizem prehaja do zaenkrat prostovoljne vezanosti, podjetniško delovanje prehaja od individua na kolektivum. Gre le za poskuse, da se dobijo nove oblike. Kar sedaj preživljamo, je kriza sistema, ki je bila predvidena od teoretikov raznih smeri, kot Marx, Rathenau ali Sombart. Vsi so spoznali, da tiči kal propadanja kapitalizma v njem samem in da je treba preiti od anarhije gesla »Laissez faire« k organizaciji. Živimo v dobi, ko se pred našimi očmi oblikuje dvajseto stoletje in se tvori nov svet. Napačno bi pa bilo mnenje, da bo bodoče gospodarstvo, na katerem sodelujemo, podobno onemu, ki je v preteklem stoletju pod enakimi predpogoji dobilo svojo formulacijo. — To predavanje se je vršilo v okviru cikla predavanj, ki ga je priredil Socialni zavod v Pragi.

Dobava prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 8. avgusta t. l. ponudbe glede dobave nosilcev in železa. — Direkcija državne železarnice Varni-Majdan sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave železa; do 17. avgusta t. l. glede dobave železa, kemikalij ter glede dobave kabla; do 31. avgusta t. l. pa glede dobave opeke. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 11. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg portland-cementa, 10.000 kg negašenega apna in 25.000 kg sena. — Ekonomski oddelek Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu razpisuje javne ustmene licitacije za dobavo mesa za čas od 1. oktobra 1932, ki se bodo vršile pri posameznih garnizijah dne 16., 18., 20. in 22. avgusta t. l. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 29. avgusta t. l. se bo vršila pri Upravi smodnišnice v Kamniku ofertna licitacija glede dobave 30.000 kg žvepla in 15.000 kg parafina. — (Oglas je

na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni upravi.)

Dobave. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 3. avgusta t. l. ponudbe glede dobave polnil za ognjegasne aparate. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg ovsa; do 16. avgusta t. l. pa glede dobave elektromotorjev in zaganjačev. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave vijakov z maticami ter glede dobave železa. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 25. avgusta t. l. ponudbe glede dobave dvigala. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 9. avgusta t. l. pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave 240.000 kg papirja; do 17. avgusta t. l. glede dobave ca 40.000 kg specialnega papirja; do 25. avgusta t. l. pa glede dobave 378 m³ bukovih drv in 130.000 kg šlezjskega premoga. — Dne 3. avgusta t. l. pri Upravi zavoda za izradu vojne odeče v Beogradu glede dobave 150.000 komadov cinkastih gumbov. — Dne 5. avgusta t. l. pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 4000 kg svinjske masti. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Izčna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Priganin je bilo 18 konjev, 18 bikov, 172 volov, 320 krav in 22 telet; skupaj 550 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 26. julija 1932 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3—3.50, poldebili voli 2—2.50, plemenski voli 1.25 do 2.25, biki za klanje 2—2.25, klavne krave debele 2—2.50, plemenske krave 1.25—2, krave za klobasarje 0.80—1.25, molzne krave 2—2.25, breje krave 2 do 2.25, mlada živina 2.25—3, teleta 3—4 Din. Prodanih je bilo 268 komadov, od teh v Avstrijo 10 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 10—12, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—5, telečje meso I. vrste 10—12, II. vrste 6—8, svinjsko meso sveže 10 do 16 dinarjev.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLONVASKE

TISKARNE

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:
SALDA-KONTE, ŠTRACE, JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE, ODJEMALNE
KNJIŽICE, RISALNE BLOKE ITD.

**Trgovci! Naročajte blago pri
tvrdkah, katere oglašajo v
„Trgovskem listu“!**

KUVERTA
LJUBLJANATVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar
in ličarIzvršuje vsa v to stroko spadajoča
dela ter se toplotno priporočila
cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno,
postrežba točna

TELEFON 34-76

USTANOVILJENO LETA 1846

TELEFON 2563

GRADBENO PODJETJE

G. Tönnies, Ljubljana

DRUŽBA Z O. Z.

PISARNA: DUNAJSKA CESTA 25

VHOD DVORAKOVA ULICA 3

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča
dela. Iz lastne opekarne nudi po konkurenčnih cenah lepo,
močno žgano opeko. — Iz lastnega gramozoloma vse vrste
peska. Zaloga vsega gradbenega materiala na skladišču Kette-
Murnova cesta.

Brzjavljavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina koloni-
jalne robe.

Veleprazarna kave.

Mlini za dišave.

Točna postrežba.

Ljubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirta,
raznega žganja in
konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago.

NAČRTE IN
ZGRADBE
IZVRŠUJE
STAVBENO
PODJETJE

STAVBENIK

FURLAN-KUNAVER

LJUBLJANA, Rimska cesta 13

Nasveti v pisarni brezplačni

Naročajte „Trgovski list“!